

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

- Jméno a příjmení studenta:* Olga Tučková
Studijní obor: Speciální pedagogika - vychovatelství
Oponent bakalářské práce: Mgr. Jitka Lidralová
Katedra: Ústav humanitních studií v pomáhajících profesích
Název bakalářské práce: Role odměny a trestu ve výchově a vzdělávání předškoláka se speciálními vzdělávacími potřebami
- Volba tématu:**
1. Mimořádně aktuální
  2. Aktuální pro danou oblast
  3. Užitečné a prospěšné
  4. Standardní úroveň
  5. Neobvyklé
- Cíl práce a jeho naplnění:**
1. Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn
  2. Vhodně zvolený cíl, který byl částečně naplněn
  3. Vhodně zvolený cíl, který nebyl naplněn
  4. Nevhodně zvolený cíl
- Struktura práce:**
1. Originální – zdařilá
  2. Logická – systémová
  3. Logická – tradiční
  4. Pro dané téma tradiční
  5. Pro dané téma nevhodná
- Práce s literaturou:**
1. Vynikající, použity dosud neběžné prameny
  2. Velmi dobrá, použity nejnovější dostupné prameny
  3. Dobrá, běžně dostupné prameny
  4. Slabá, zastaralé prameny
- Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):**
1. Mimořádné, funkční
  2. Velmi dobré, funkční
  3. Odpovídá nutnému doplnění textu
  4. Nedostačující
- Přínosy bakalářské práce:**
1. Originální, inspirativní názory
  2. Ne zcela běžné názory
  3. Vlastní názor argumentačně podpořený
  4. Vlastní názor chybí
- Uplatnění bakalářské práce v praxi a ve výuce:**
1. Práci lze uplatnit v praxi
  2. Práci lze uplatnit ve výuce
  3. Vhodná pro publikování
  4. Práci nelze příliš využít ani v praxi ani při výuce
- Formální stránka:**
1. Výborná
  2. Velmi dobrá
  3. Přijatelná
  4. Nevyhovující

Jazyková stránka:

1. Stylistika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

2. Gramatika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

Zásadní připomínky k bakalářské práci:

1. nemám
2. mám tyto:

.....
.....
.....

Další hodnocení:

Zvolené téma bakalářské práce je stále aktuální, tematicky se řadí do speciálně pedagogické okruhu se zaměřením na často proklamovanou a diskutovanou etopedickou problematiku významu odměn a trestů ve výchově a vzdělávání. Specifičnost vývojového období předškoláka, jež si studentka vybrala, potvrzuje důležitost zmiňovaných výchovných prostředků již v první fázi školského výchovně vzdělávacího procesu.

Teoretická část práce poskytuje ucelený a solidně utříděný přehled teoretických tezí vztahující se k tématu. Po obsahové stránce mohl být text s obecnými tezemi týkajícími se běžné populace více konfrontován s odlišnostmi vybrané cílové skupiny – dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. V kapitole 2 *Vzdělávání* tak postrádám mj. např. osobnostní předpoklady učitelek či učitelů předškolního vzdělávání s doplňujícími požadavky současných kvalifikačních kritérií. Stejně tak by si zasluhovala speciálně pedagogické srovnání i kapitola 5 *Předškolní věk dítěte*, jež je také popisována víceméně v obecné rovině. Zejména předškolnímu vzdělávání v mateřských školách speciálních a specifikaci problematiky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s akcentem na předškolní období mohl být v práci věnován obsáhlejší prostor. Za příkladnou považuji formální i jazykovou stránku. Ojedinelé drobné nepřesnosti v textu lze považovat téměř za přehlédnutelné.

V praktické části byl vhodně zvolen výzkumný soubor, pro práci užitečný by byl podrobnější popis respondentů (učitelek MŠ speciálních) např. délka praxe, délka praxe v dotazovaném zařízení, dosažené vzdělání, neboť zkušenosti pedagogických pracovníků mohou do jisté míry ovlivnit volbu a užívání účinných a praxí ověřených odměn a trestů. Jako cenné považuji studentkou předkládané autentické odpovědi učitelek MŠ speciálních, někdy s hovorovými ironickými glosami, na některých místech až s méně profesním postojem k danému tématu.

Cíl práce byl splněn, výsledky potvrdily i předběžná očekávání studentky, studentka prokázala vlastní angažovanost v deklarovaném shrnutí. Úskalím této práce je, že nepřináší v oblasti zjištění žádné zásadní skutečnosti v kontextu rolí odměn a trestů. Přesto je dle mého názoru cenná tím, že poskytla vhled do důležité problematiky výchovného působení na děti v době, kdy je (i samy učitelky to potvrzují) deklarován nárůst výchovných problémů právě již i u předškoláků. Tím spíše je z rozhovorů zarážející, že se primárním výchovným prostředkům jako je odměna a trest věnuje tak málo koncepční pozornosti, kdy je z rozhovorů možno vnímat bagatelizace i určitou pesimistickou rovinu osobního přístupu jednotlivých učitelek, kdy za diskuzi stojí užívání kolektivních trestů jednou z nich. Otevřenou polemikou tedy zůstává, do jaké míry je ve vybraných MŠ speciálních propracované užívání odměn a

trestů, kdy jednotnost, týmovost a důslednost v působení tvoří základní pilíř úspěšného formování osobnosti dítěte právě již v předškolním věku. V práci jsem nepostřehla skutečnost, že některá z oslovených učitelek deklarovala důležitost osobního vzoru a příznivě návodného přístupu k dítěti ve spolupráci s rodiči při postupech udílení odměn a trestů. Pouze okrajově se studentka zmínila o rozdílnosti výchovných nároků. Vinou teprve získávané zkušenosti studentky v této zkoumané oblasti nezazněl základní fakt, že učitelky samy ve svých příkladných přístupech právě díky systému odměn a trestů dávají dětem mezi prvními základ zdravé společenské morálky. Práce odhalila méně příznivý odraz společenských postojů některých pedagogů, kteří ačkoliv by mohli působit na děti i v předškolním věku více motivačně, koncepčně a důsledně, ponechávají tak mimořádně účinný výchovný nástroj postupovat průběhem výchovného působení spíše nahodile a tím pádem, jak uvádějí - bez kýženého výchovného efektu.

Oblast odměn a trestů je stále mimořádně aktuální a diskutovaná, rozdílnost názorů, vymyšlení nových způsobů v kontextu nových fenoménů výchovných problémů, to vše může posloužit k rozšíření této práce, která je svým obsahem vyhovující ke kritériím splněných požadavků kladených na tento typ bakalářských prací. Jako taková je při podrobnějším zpracování vhodným podkladem pro práci magisterskou.

Ke škodě bakalářská práce je obecnější rovina zpracování, užší záběr otázek a všeobecné vyhodnocení. Pro větší vypovídající hodnotu bych v přílohách ocenila úplné odpovědi všech oslovených učitelek MŠ speciálních a např. grafické znázornění užívaných odměn a trestů.

Práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě:

1. ano

2. ne

Navrhovaná klasifikace:

1. výborně

2. velmi dobře

3. dobře

4. nevyhově

Otázka k ústní obhajobě práce:

- 1) Jaký je podle vás rozdíl mezi pochvalou a slovním hodnocením? (uvedeno str. 48, 52)
- 2) Jaký je váš názor na kolektivní vinu v MŠ speciální?
- 3) Jaké kvalifikační předpoklady jsou požadovány pro učitelky MŠ speciálních?

Datum: 30. 5. 2016

Podpis oponenta bakalářské práce.....